

SPOLEČNOST PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SPOL. S R.O.
ŠERÁNKOVA 32, 616 00 BRNO, tel.: 549 256 241, e-mail: spzp@volny.cz

PLÁN ÚZEMNÍHO SYSTÉMU EKOLOGICKÉ STABILITY k.ú. NEMOJANY

Zodpovědný projektant: Ing. Ludmila BÍNOVÁ, CSc.
autorizovaný projektant ÚSES ČKA
číslo autorizace ČKA 1133

BRNO, KVĚTEN 2017

O B S A H

	strana
1. ÚVOD	3
2. POPIS ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	3
3. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	4
3.1 Reliéf	4
3.2 Horniny	4
3.3 Půdy	4
3.4 Podnebí	4
3.5 Vodstvo	5
3.6 Biota	5
4. CHARAKTERISTIKA AKTUÁLNÍHO STAVU KRAJINY A JEJÍ VÝVOJ	5
5. BIOGEOGRAFICKÉ ČLENĚNÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	6
6. KONCEPCE NÁVRHU ÚZEMNÍHO SYSTÉMU EKOLOGICKÉ STABILITY	9
6.1 Územní systém ekologické stability v nadřazené ÚPD	10
6.2 Místní (lokální) územní systém ekologické stability v ÚP	10
7. STANOVENÍ PODMÍNEK PRO VYUŽITÍ PLOCH BIOCENTER A BOKORIDORŮ	11
8. BIOCENTRA A BOKORIDORY JAKO VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ OPATŘENÍ	12
9. ZÁVĚR	12
10. TABULKOVÁ ČÁST	13
10.1 Biocentra	14
10.2 Biokoridory	16

1. ÚVOD

Pro katastrální území Nemojany byl ÚSES pouze rámcově vymezen v dosud platném ÚP. Toto vymezení bylo převzato do ÚAP ORP Vyškov. V roce 2017 bylo zadáno ověření všech skladebných částí ÚSES jako podklad pro nový územní plán obce Nemojany, který upřesňuje NR i R ÚSES a vymezuje místní ÚSES v návaznosti na sousední katastry.

Vymezený místní, regionální a nadregionální ÚSES byl konzultován se zpracovatelem ÚP Ing. arch. M. Sohrem.

Při zpracování plánu ÚSES byly využity tyto podklady:

- ÚTP Nadregionální a regionální územní systém ekologické stability ČR (Bínová, Culek 1996)
- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (ZÚR), které byly vydány na 29. zasedání zastupitelstva Jihomoravského kraje dne 5. 10. 2016 usnesením č. 2891/16/Z 29. Nabytí účinnosti ZÚR JMK bylo dne 3.11.2016.
- výsledek vlastního terénního průzkumu
- biogeografické členění ČR – bioregiony a biochory (Culek 2005)
- letecké snímky
- ÚAP obce s rozšířenou působností Vyškov
- Územní plán obce Tučapy
- Územní plán obce Rostěnice
- Územní plán obce Račice
- Územní plán obce Pístovice
- Územní plán obce Olšany
- Plán lokálního ÚSES k.ú. Tučapy (Ing. L. Bínová, CSc., 2014)

2. POPIS ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Řešené katastrální území Nemojany se nachází v ORP Vyškov a jeho rozloha činí 600,7 ha.

Území je charakteristické plochým i členitým reliéfem, dominují slabě zvlněné plošiny a pahorkatiny. Terén se svažuje k jihu, je poměrně členitý a různorodý. Nacházejí se zde jak údolní nivy, tak konkávní svahy s mírnou až velkou svažitostí i široce zaoblené rozvodné hřbety. Středem území, přibližně od severozápadu k jihovýchodu, prochází niva a údolí potoka Rakovce.

Převažujícím funkčním využitím je zemědělství a lesní hospodářství, ale jsou zastoupeny i ostatní funkce (rekreační, obytná, dopravní, průmyslová výroba).

V jižní části katastru převažují orné půdy (285 ha), které jsou místy prostřídány plochami krajinné zeleně a plochami přírodními na obtížně zemědělsky obdělávatelných pozemcích, podíl lesů je zde zanedbatelný. Koeficient ekologické stability je zde neobyčejně nízký.

Severní část katastru má vyšší stupeň ekologické stability s větším podílem lesů (203 ha) i krajinné zeleně. Lesy na k.ú. zabírají 33,81 % z celkové výměry správního území obce.

Řešené území se nalézá na dvou mapových listech základní mapy v měřítku 1 : 10 000, a to 24-41-14 a 24-41-19.

3. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

3.1 Reliéf

Podle geomorfologického členění GGÚ ČSAV se zájmové území řadí do těchto jednotek:

Provincie:	Západní Karpaty, Česká Vysočina
Soustavy:	VIII Vněkarpatské sníženiny II Česko-moravská soustava
Podsoustavy:	VIIIA Západní vněkarpatské sníženiny IID Brněnská vrchovina
Celky:	VIIIA-2 Vyškovská brána IID-3 Drahanská vrchovina
Podcelky:	VIIIA-2A Rousínovská brána IID-3C Konická vrchovina
Okrsky:	IID-3C-h Jedovnicko-račický prolom

Jedovnicko-račický prolom tvoří jižní část Konické vrchoviny. Jedná se o tektonický prolom směru severozápad – jihovýchod ve spodnokarbonských slepencích. Zčásti je vyplněný miocenními jíly, písky a štěrky. Úzký prolom protékaný Rakovcem se místy kotlinovitě rozšiřuje. Na svazích jsou četné skalní formy a při úpatích haldy. Ve východní části je rozdělený hrástí do dvou větví.

Rousínovská brána je úzká sníženina s plochým reliéfem, která je tvořená neogenními a čtvrtohorními sedimenty.

3.2 Horniny

Substrát tvoří spraše, miocenní vápnité jíly, písčitohlinité pokryvy. Spraše přecházejí ve vlhčích územích do sprašových hlín. V nivách jsou splachové hlinité sedimenty. Objevují se také břidlice, droby a slepence.

3.3 Půdy

V půdním pokryvu jihovýchodní části převažují černozemě různých subtypů. Typické jsou mozaiky hnědozemních černozemí, černozemí a hnědozemí. Objevují se také kambizemě a v drobných nivách jsou glejové fluvizemě nebo splachové hlinité sedimenty. V severovýchodní části jsou typické kambizemě, luvizemě a hnědozemě. V nivách jsou glejové fluvizemě nebo gleje.

3.4 Podnebí

Jihovýchodní částí řešené území náleží dle Quitta (1970) do teplé klimatické oblasti T2. Teplá klimatická oblast T2 je charakterizována teplým až mírně teplým jarem i podzimem, krátkou, mírně teplou a suchou až velmi suchou zimou s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.

Severozápadní část území náleží do mírně teplé klimatické oblasti MT11.

3.5 Vodstvo

Území je odvodňováno potokem Rakovec a jeho přítokem Luštínek. Rakovec pramení na severozápadních svazích Maleny ve výšce 470 m n.m. a ústí zprava do Litavy u Hrušek ve 195 m n.m. Plocha povodí činí 142,7 km², délka toku 34,1 km a průměrný průtok u ústí je 0,34 m³.s⁻¹.

Na řešeném území se nachází na Rakovci v blízkosti obce rybník Chobot a několik drobných bezejmenných vodních nádrží.

Podle diferenciací regionů povrchových vod patří území do nejméně vodné oblasti se specifickým odtokem pouze 0 až 3 litry za sekundu na 1 km², s malou až velmi malou retenční schopností. Proto i specifický odtok podzemních vod je zde velmi nízký – do 0,30 litrů za sekundu na 1 km².

Obr. 1 VKP Rybník Chobot.

3.6 Biota

Podle regionálně fytogeografického členění (BÚ ČSAV 1987) patří území do fytogeografického obvodu Českomoravské mezofytikum a fytogeografického okresu 71. Drahanská vrchovina, podokresu 71c. Drahanské podhůří.

Rekonstrukčními individuálními vegetačními jednotkami jsou zde podle geobotanické mapy (Mikyška a kol.1970) dubohabrové háje (*Carpinion betuli*). V nivách potoků jsou luhy a olšiny (*Alno-Padion*, *Alnetea glutinosae*). Náhradní společenstva přírodě blízkých luk a mokřadů zde prezentovala společenstva svazů *Calthion* a *Molinion*.

Malá část území je řazena do subxerofilních doubrav (*Potentillo-querquetum*, *Potentillo-querquetum pannonicum*, *Lithospermo-querquetum*) a acidofilních doubrav (*Quercion robri-petraeae*).

4. CHARAKTERISTIKA AKTUÁLNÍHO STAVU KRAJINY A JEJÍ VÝVOJ

Z celkové výměry katastru 600,7 ha zabírá zemědělská půda 336 ha, lesní pozemky 203 ha a vodní plochy 7,6 ha. Lesy jsou převážně v severovýchodní části katastru a zemědělské půdy převažují v jihozápadní části území.

Z celkové rozlohy zemědělské půdy 336 ha zabírá orná půda většinu, tj. 284 ha. Trvalých travních porostů je pouze 11 ha, a to převážně v nivě Rakovce nebo na erozně ohrožených svažitých pozemcích.

Koeficient ekologické stability (KES) je rozdílný pro severovýchodní část, kde je vysoký, a pro jihozápadní část, kde je zastoupení trvalých vegetačních formací malé a tedy i KES je nízký. Vodní toky jsou zčásti zregulovány a s břehovými porosty, kde převládají topoly, olše a vrby.

Kostra ekologické stability je dostatečná a tvoří ji především lesy.

Významné krajinné prvky

Na k.ú. Nemojany jsou registrovány dva významné krajinné prvky (VKP). Jedná se o tyto registrované VKP:

- VKP Rakovecký potok
- VKP Skalky

Jsou zde také VKP ze zákona, a to lesy, vodní toky, údolní nivy a rybníky.

Zvláště chráněná území

Na území obce nejsou vyhlášena zvláště chráněná území.

Území NATURA 2000

Na území obce nejsou registrovány Evropsky významné lokality (EVL) ani ptačí oblasti.

Památné a významné stromy

Na řešeném území nejsou vyhlášeny památné stromy.

5. BIOGEOGRAFICKÉ ČLENĚNÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Řešené území patří do hercynské biogeografické podprovincie a nachází se na rozhraní dvou biogeografických regionů. Severní část území patří do 1.52 Dražanském biogeografickém regionu a jižní část do 1.11 Prostějovského biogeografického regionu (Culek a kol. 2004).

V zájmovém území lze vymezit čtyři typy biochor, a to 2BE Erodované plošiny na spraších 2. vegetačního stupně, 2SM Svahy na drobách 2. vegetačního stupně, 3BM Erodované plošiny na drobách 3. vegetačního stupně a 3BE Erodované plošiny na spraších 3. vegetačního stupně.

2BE Erodované plošiny na spraších 2. vegetačního stupně

Různorodý reliéf je ovlivňován jak utvářením předkvartérního reliéfu a charakterem podloží, tak podmínkami ukládání spraší. V terénu se střídají plošiny rovné i členité, svahy, krátké a strmé i dlouhé a mírné, konkávní, konvexně-konkávní i konvexní, úpady i suchá nebo periodicky protékaná údolí, suché, ojediněle i trvale protékané strže, místy jsou úzké údolní nivy. Blízkost starších hornin pod povrchem je většinou signalizována ostřejšími terénními tvary.

V substrátu dominují sprašové pokryvy různé mocnosti, usazené na předkvartérním podkladě. Ten je tvořen horninami krystalinika a permokarbonu, devonského vápence a neogénu. Místy se nacházejí i torza fluvialních štěrkopískových teras. Pro tento typ je charakteristické, že podložní horniny vystupují lokálně na povrch a tvoří ostrůvky odlišného prostředí.

V půdním pokryvu převažují černoziemně různých subtypů, na něž ve vlhčích a vyšších polohách navazují hnědozemě. Výskyt pararendzin i menší ostrůvky rendzin souvisí s vlivy silně vápnatého předkvartérního podloží. Kambizemě jsou podmíněny lokálními výstupy kyselých starších hornin.

Podnebí je teplé (T2), až velmi teplé (T4) vláhově normální až mírně vlhké, s teplotními sumami za malé vegetační období 2500 - 2800°C. Střídají se polohy nadměrně větrné (vyvýšené otevřené plošiny) s polohami chráněnými před účinky převládajících větrů (severnější údolí, jižní svahy), polohy ovlivněné tvorbou lokálních inverzí s polohami s velmi příznivým režimem minimálních teplot.

Potenciální přirozenou vegetaci tvoří hercynské černýšové dubohabřiny (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*), na svazích jižního kvadrantu středoevropské teplomilné doubravy ze svazu *Quercion petraeae* (asociace *Potentillo albae-Quercetum*). V depresích v potočních nivách lze očekávat *Pruno-Fraxinetum*. Na odlesněných místech se objevují teplomilné trávníky svazu *Bromion*, na vlhkých místech svazu *Calthion*. Na nejvýhřevnějších místech jsou ostřicové dubohabřiny (*Carici pilosae-Carpinetum*) snad přecházející i do panonských prvosenkových dubohabřin (*Primulo veris-Carpinetum*).

Převažující skupiny typů geobiocénů (v závorce je uvedeno % zastoupení):

D: *2BD3 (75), 3B3 (20).

K: *2B2 (1), *2B3 (1), *2BC-C5a (3)

Cílové ekosystémy:

Přirozené: HDH – habrové doubravy, XDSX – subxerothermní doubravy, LONJ – nivní potoční jaseniny.

Náhradní: XT - xerothermní trávníky.

3BE Erodované plošiny na spraších 3. vegetační stupně

Reliéf má většinou ráz mírně ukloněné plošiny, rozčleněné malými svahovými údolími a stržemi. Převýšení je do 80 m.

Substrát tvoří spraše, ve vlhčích územích přecházející do sprašových hlín. Lokálně vystupují podložní horniny, zvláště na svazích údolí a ve stržích.

Půdy byly tvořeny luvizeměmi, po zornění se zpravidla transformovaly v hnědozemě. V drobných nivách jsou glejové fluvizemě, na výchozech kyselých a neutrálních podložních hornin slabě kyselá kambizemě, na bazických pararendziny. Půdy mají většinou světle hnědou barvu, na podloží permu slabě načervenalou.

Klima je mírně teplé (MT11) a srážkově ve 3. vegetačním stupni.

Vegetace: Převažuje hercynská černýšová dubohabřina (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*), na ojedinělých výchozech kyselého podloží v mozaice s acidofilními doubravami ze svazu *Genisto germanicae-Quercion*. Na lesních prameništích a podél menších potůčků se objevují ostřicové jaseniny (*Carici remotae-Fraxinetum*). Podél větších potoků je niva s vegetací asociace *Pruno-Fraxinetum*. V loukách je nejpravděpodobnější výskyt mezofilních porostů svazu *Arrhenatherion*, na vlhkých místech svazů *Calthion* i *Molinion*.

Převažující skupiny typů geobiocénů (v závorce je procentické zastoupení):

3B3 (72), 3BD3 (10), 3BC3 (5), 2AB2 (1), 2BD3 (4), 3BC5a (5).

Cílové ekosystémy:

Přirozené: BUKD - květnaté a kalcifilní bučiny s dubem, LONJ - nivní (pobřežní) potoční jaseniny.

3BM Erodivané plošiny na drobách 3. vegetačního stupně

Reliéf má charakter plošin, které byly rozčleněny sítí výrazných údolí. Převýšení svahů je do 100 m, svahy v horní části jsou mírné, v údolních zářezech krátké a příkré.

Substrát tvoří spodnokarbonské (kulmské) břidlice, droby a slepence.

Půdy jsou převážně typické kambizemě, na hlubších zvětralinách a úpatních svahovinách jsou luvizemě, na sprašových hlínách na zemědělské půdě se udávají hnědozemě, v lesích luvizemě. Kambizemě s výjimkou pseudoglejových jsou středně těžké až mírně lehčí. Zcela vzácně se na strmých svazích vyskytují rankery a litozemě, v nivách menších potoků jsou gleje, v nivách velkých potoků typické fluvizemě.

Klima je mírně teplé a ve 3. vegetačním stupni srážkově průměrné. Převážně náleží do teplejší oblasti MT11. Teplotní režim svahů je mírně ovlivněn jejich orientací, nejvýraznější modifikace jsou zřejmě v relativně sušších oblastech na strmých svazích údolí. Nejteplejší jsou jihozápadní, nejchladnější severovýchodní svahy. Na dnech sníženin a především údolí jsou podmínky pro tvorbu středně silných teplotních inverzí, horní hrany údolí jsou naopak ovlivněny silnějším větrným prouděním.

Hlavním typem potenciální přirozené vegetace jsou hercynské dubohabřiny (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*), které na konvexních tvarech jižního kvadrantu v segmentech po obvodu Hornomoravského úvalu ojediněle doplňují fragmenty teplomilných doubrav ze svazu *Quercion petraeae*, zejména břekových (*Sorbo torminalis-Quercetum*). Mimo jižní kvadrant lze očekávat i acidofilní bikové doubravy (*Luzulo albidiae-Quercetum petraeae*) a na severních svazích bikové bučiny (*Luzulo albidiae-Fagetum*). Podél větších toků je vyvinuta vegetace luhů *Stellario-Alnetum glutinosae*, na lesních prameništích a podél malých potůčků *Carici remotae-Fraxinetum*. Na odlesněných místech jsou mezofilní louky svazu *Arrhenatherion*, na prudších jižních svazích i subxerofilní trávníky svazu *Koelerio-Phleion phleoidis*, na vlhkých stanovištích louky svazu *Calthion* i *Molinion*.

Převažující skupiny typů geobiocénů (v závorce je procentické zastoupení):

3AB3 (43), 3B3 (38), 4B3 (10), 2AB1-2 (+), 2B3 (6), 3BC5a (3).

Cílové ekosystémy:

Přirozené: BUKD – květnaté a kalcifilní bučiny s dubem, BUAD – acidofilní bučiny s dubem.

2SM Svahy na drobách 2. vegetačního stupně

Reliéf je tvořen stupněm tektonického původu dosahujícím zpravidla výšky 50 až 100 m. Svah na tomto stupni je většinou výrazně vyjádřen a omezen nápadným úpatím dole a plošinou pahorkatiny ležící nad svahem. Většinou je svah rozrušen kratšími suchými údolními, v mírnějších partiích i úpady a údolními vodními toků, které se prořezávají z nitra Dražanské vrchoviny směrem do moravských úvalů. Méně typické segmenty mohou mít spíše ráz pahorkatiny. Typický je velký počet lomů (nejbližší kámen dostupný z úvalů), většinou malých a opuštěných.

Substrát je tvořen drobami a slepenci spodního karbonu, v mírnějších pahorkatinných úsecích jsou významnější pokryvy spraší a sprašových hlín. Fluviální, deluviální a deluviofluviální sedimenty jsou omezeny rozsahem a četností tvarů, na něž bývají v přírodě vázány (úzké nivy malých zahloubených vodních toků, splachové deprese apod.).

V půdním pokryvu zcela dominuje kombinace kambizemí vázaných na droby a slepence a hnědozemí na spraších a sprašových hlínách s méně častými přechody do černozemí. Ekotopy na svahu jsou uspořádány v katéně, výrazněji odlišné je zpravidla úpatí svahu.

Klima je teplé až mírně teplé (T2, MT 11) vláhově normální až mírně suché s teplotními sumami za malé vegetační období kolem 2400 - 2700 °C. V podnebí se projevuje výslunná poloha a příznivý denní i roční režim minimálních teplot svahu zdvíhajícího se až 100 m nad

úroveň pahorkatin vyplňujících úvalová dna. Svahy tak leží mimo dosah místních teplotních inverzí a někdy i mimo dosah regionálních inverzí.

Potenciální přirozenou vegetaci představuje mozaika hercynských dubohabřin (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*), které na konvexních svazích jižního kvadrantu doplňují teplomilné doubravy ze svazu *Quercion petraeae*, nejčastěji břekové doubravy (*Sorbo torminalis-Quercetum*). Na vlhčích hlinitých úpatích přechází vegetace do karpatských dubohabřin (*Carici pilosae-Carpinetum*). Ojedinelé prudké svahy severního kvadrantu mohou hostit suťové porosty (*Aceri-Carpinetum*). Podél potoků prorážejících svah je charakteristická vegetace asociace ptačincových olšin (*Stellario-Alnetum glutinosae*). Na odlesněných stanovištích je nejčastější vegetace svazu *Koelerio-Phleion phleoidis*.

Převažující skupiny typů geobiocénů (v závorce je procentické zastoupení):

1B1-2 (1), *2AB-B1-2 (3), *2AB3x (25), *2B3x (15), *2B3 (40), *2BC3 (5), 3B3 (10), *3BC5a (1).

Cílové ekosystémy:

Přirozené: HDH – habrové doubravy, XDA – acidofilní xerothermní doubravy, ADX – acidofilní doubravy xerické, SUH – suťové lesy s habrem, LONO – nivní (pobřežní) olšiny olše lepkavé.

Náhradní: XT – xerothermní až semixerothermní trávníky a lemy.

Skupiny typů geobiocénů řešeného území (STG)

2BC4-5a:	jasanové olšiny nižšího stupně (<i>Fraxini-alneta</i> inf.)
2BD3:	lipové bukové doubravy (<i>Fagi-querceta tiliae</i>)
2B3:	typické bukové doubravy (<i>Fagi-querceta typica</i>)
2AB-B2:	zakrslé doubravy vyššího stupně (<i>Querceta petraeae humilia</i> sup.)
2AB3:	bukové doubravy (<i>Fagi-querceta</i>)
2AB1-2:	zakrslé doubravy vyššího stupně (<i>Querceta petraeae humilia</i> sup.)
3B3:	typické dubové bučiny (<i>Querci-fageta typica</i>)
3AB-B1-2:	zakrslé dubové bučiny (<i>Querci-fageta humilia</i>)
3B-BC5b:	olšiny vyššího stupně (<i>Alneta glutinosae</i> sup.)
3BC3:	lipojavorové dubové bučiny (<i>Querci-fageta tiliae-aceris</i>)
3BC-C4-5a:	jasanové olšiny vyššího stupně (<i>Fraxini-alneta</i> sup.)
3AB3:	bučiny (<i>Querci-fageta</i>)
4B3:	kyselé dubové bučiny (<i>Fageta typica</i>)

6. KONCEPCE NÁVRHU ÚZEMNÍHO SYSTÉMU EKOLOGICKÉ STABILITY

Na k.ú. Nemojany byl vymezen ÚSES tří hierarchických úrovní, tj. nadregionální, regionální a místní (lokální) ÚSES. Koncepte nadregionálního ÚSES byla převzata z ÚTP Nadregionální a regionální ÚSES ČR a je v souladu také se ZÚR JMK.

Koncepční řešení místního ÚSES vychází z biogeografické diferenciacie území, z potřeby navázat na nadregionální i regionální ÚSES a plány místních ÚSES na sousedních katastrech.

6.1 Územní systém ekologické stability v nadřazené ÚPD

Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje obsahují tyto skladebné části NR a R ÚSES:

- Nadregionální biokoridor K 132 (členěn na dvě větve MH a T) – respektováno a zpřesněno.
- Nadregionální biokoridor K 134/MH – respektováno a zpřesněno.
- Regionální biocentrum RBC 202 Klučenice – respektováno a zpřesněno.

Vymezení nadregionálního biokoridoru NK 132/MH, T a nadregionálního biokoridoru NK 134/MH i regionálního biocentra RBC 202 Klučenice vychází rámcově z nadřazené dokumentace.

Nadregionální biokoridor 134/MH byl upřesněn zčásti v rámci plánu ÚSES k.ú. Tučapy, kde byl trasován po orných půdách k hranici obou katastrů. Tyto návaznosti bylo nezbytné respektovat. Do biokoridoru jsou vložena dvě lokální biocentra, a to LBC 4 Horka a LBC 3 Blatická dolina. Část NRBK 134 MH je trasována v jihovýchodní části katastru na orných půdách. Jedná se o nezbytné propojení vycházející z ÚP Rostěnice. Tato část není funkční a bude se zakládat.

Šířka dílčích úseků biokoridoru činí 46 m a minimální velikost vložených biocenter činí 3 ha. Jedná se o lesní mezofilní hájový biokoridor s cílovými ekosystémy 2. a 3. vegetačního stupně na hydriicky normálních až sušších stanovištích. Biokoridor je pouze částečně funkční

Nadregionální biokoridor 132/MH, T

Nadregionální biokoridor má dvě větve, a to teplomilnou a mezofilní hájovou, které se na k.ú. Nemojany porpojují a ústí do RBC 202 Klučenice. Do NRBK 132 byla vložena LBC 1 Ostatečná hora, LBC 2 Rezervat a RBC 202 Klučenice.

Šířka dílčích úseků biokoridoru činí 46 m a minimální velikost vložených biocenter činí 3 ha. Jedná se o lesní biokoridor s cílovými ekosystémy 2. a 3. vegetačního stupně na hydriicky normálních až sušších stanovištích. Biokoridor je funkční.

Regionální biocentrum RBC 202 Klučenice

RBC 202 Klučenice je vloženo do NRBK 132 a na řešené území zasahuje pouze malým okrajem. Jedná se o lesní biocentrum reprezentující typy biochor 2SM, 3BE a 3BM. Biocentrum je funkční.

6.2 Místní (lokální) územní systém ekologické stability v ÚP

Na řešeném území bylo vymezeno celkem 6 lokálních (místních) biocenter a pouze 2 lokální (místní) biokoridory. Reprezentovány byly všechny reprezentativní STG, pro všechny typy biochor.

Většina lokálních biocenter, tj. čtyři, jsou vloženy do nadregionálních biokoridorů. Jedná se o lesní biocentra na hydriicky normálních a sušších stanovištích. Biocentra LBC 1, LBC 2 a LBC 3 jsou situována na lesních porostech a jsou funkční. LBC 4 Horka je částečně funkční. Toto LBC 4 bylo rozšířeno o část na orných půdách směrem ke k.ú. Tučapy. Tento požadavek je vyvolán ÚP Tučapy, kde se nepodařilo vymezit dílčí úsek NRBK 134 v maximální přípustné délce 500 m.

Místní ÚSES navazuje na ÚSES sousedních katastrů nebo na NR ÚSES. Větev lokálního ÚSES trasovaná nivou potoka Rakovec navazuje na M ÚSES sousedního katastru a reprezentuje hydriicky podmáčená až mokrá stanoviště. Větev vychází z RBC 202 Klučenice.

Tato část je tvořena LK 1, LK 2, LBC 6 U Chobotu a LBC 5 Pod viaduktem a opět navazuje na ÚSES sousedních katastrů.

Minimální rozloha lokálních lesních biocenter je 3 ha, mokřadních biocenter 1 ha a kombinovaných biocenter 6 ha. Minimální šíře lokálních biokoridorů je 15 m a jejich maximální délka je 2 km.

Součástí místních územních systémů ekologické stability jsou rovněž **interakční prvky**, které zprostředkovávají příznivé působení biocenter a biokoridorů na okolní méně stabilní až nestabilní krajinu. Vytvářejí specifické existenční podmínky rostlinám i živočichům. V interakčních prvcích nacházejí prostředí pro život opylovači kulturních rostlin a predátoři omezující hustotu populací škůdců.

Stávajícími interakčními prvky jsou ekotonová společenstva křovinatých lad a lemů i břehové porosty, větrolamy a silniční stromořadí, které nejsou biokoridory. Především stávající větrolamy a líniová dřevinná vegetace je však ve velmi špatném stavu, a proto navrhuji její komplexní obnovu. Nové interakční prvky nebyly navrženy a budou předmětem řešení KPÚ.

7. STANOVENÍ PODMÍNEK PRO VYUŽITÍ PLOCH BIOCENTER A BOKORIDORŮ

Územní systém ekologické stability je součástí koncepce uspořádání krajiny a jeho nefunkční části budou zakresleny na výkrese veřejně prospěšných staveb, opatření a asanací.

V textové části územního plánu budou stanoveny tyto podmínky pro využití ploch biocenter a biokoridorů:

Podmínky pro využití ploch biocenter

- hlavní využití: plocha přírodní zajišťující podmínky pro ochranu přírody a krajiny
- přípustné využití: ochrana přírody a krajiny
- podmíněně přípustné využití: lesní plochy pouze v případě, že se jedná o lesní biocentra a lesy převážně s přirozenou skladbou dřevin, extenzivní zemědělské využití (TTP) v plošně omezeném rozsahu a vodní toky, mokřady, tůně
- podmíněně přípustné využití: stávající dopravní a technická infrastruktura pouze v případě, že prokazatelně neexistuje alternativní řešení
- nepřípustné využití: ostatní způsoby využití.

Podmínky pro využití ploch biokoridorů

- hlavní využití: plocha přírodní zajišťující podmínky pro ochranu přírody a krajiny
- přípustné využití: ochrana přírody a krajiny
- podmíněně přípustné využití: lesní plochy pouze v případě, že se jedná o lesní biokoridory, vodní toky, mokřady, tůně
- podmíněně přípustné využití: dopravní a technická infrastruktura pouze v případě, že prokazatelně neexistuje alternativní řešení
- nepřípustné využití: ostatní způsoby využití.

8. BIOCENTRA A BOKORIDORY JAKO VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ OPATŘENÍ

Biocentra a biokoridory, která jsou nefunkční nebo částečně funkční, budou zakreslena na výkrese veřejně prospěšných staveb, opatření a asanací.

Seznam biocenter a biokoridorů jako VPO:

- Nadregionální biokoridor NRBK 134 pouze část u k.ú. Rostěnice
- Lokální biocentra LBC 4 - část, LBC 5, LBC 6 – část
- Lokální biokoridory LK 1 – část, LK 2 - část

Ostatní biocentra a biokoridory na řešeném území jsou funkční. Jejich stav bude zlepšován pouze způsobem hospodaření, což není obsahem ÚP.

9. ZÁVĚR

Navržený územní systém ekologické stability všech hierarchických úrovní, tj. nadregionální, regionální a místní, je pouze jedním z předpokladů k obnově ekologické rovnováhy krajiny. Dalšími nutnými předpoklady k větší stabilitě krajiny jsou ekologičtější způsoby hospodaření jak v lese, tak i na zemědělské půdě, zlepšení čistoty vod a omezení větrné i vodní eroze.

Okolní katastrální území mají schváleny plány ÚSES v rámci územních plánů sídel, a proto bylo nezbytné podřídit vymezení ÚSES této skutečnosti a navázat na vyřešené katastry. Limitujícím podkladem byl také vymezený nadregionální a regionální ÚSES.

Plán místního ÚSES je zapracováván do územního plánu sídla a po jeho vydání se stává závazným podkladem, který může být postupně realizován do funkční podoby. Na všechny skladebné části ÚSES, které jsou schváleny v rámci územního plánu mohou obce i další subjekty žádat dotace z Operačního programu životního prostředí, SFŽP, Programu péče o krajinu i z dotačních titulů MZe. Tyto dotace se týkají biocenter, biokoridorů i všech interakčních prvků (alejí, břehových porostů, protierozních opatření).

Nezbytná je ochrana všech stávajících ekologicky stabilních částí krajiny, a to především lesů, liniových dřevinných společenstev, alejí ovocných stromů a také všech významných vzrostlých stromů v obci i jejím okolí.

Zvýšenou pozornost zasluhuje síť interakčních prvků. Interakční prvky (aleje a větrolamy) a břehové porosty všech vodotečí v zemědělské krajině je důležité doplňovat na celém katastru. Významná je také realizace protierozních opatření a doplnění trvalé vegetace podél komunikací a parková úprava obce včetně izolačních vegetačních pásů oddělujících obytnou část od výrobních areálů a orných půd.

Revitalizace vodních toků a také další zatravňování patří mezi velmi vhodná a doporučená opatření zvyšující ekologickou stabilitu a obohacující krajinný ráz tohoto území.

10. TABULKOVÁ ČÁST

10.1 Biocentra

10.2 Biokoridory

10.1 Biocentra

1. Název a číslo: LBC 1 Ostatečná hora	
2. Katastr: Nemojany	3. Mapový list: 24-41-14
4. Typ a biogeografický význam: lokální biocentrum reprezentativní vložené do NRBK 132	
5. Geobiocenologická typizace: 3AB3, 3B3	
6. Minimální výměra: 3 ha	7. Navržená výměra: 6 ha
8. ZCHÚ, EVL, PO, přírodní park: ne	
9. Současný stav: Biocentrum je vymezeno na svahu nad Luštínkem v lesním komplexu se zastoupením dřevin přirozené skladby. Biocentrum je funkční.	
10. Využívání: les	11. Stupeň ekologické stability: 3, 3-4
12. Cílové ekosystémy: kyselé dubové bučiny, typické dubové bučiny	

1. Název a číslo: LBC 2 Rezervát	
2. Katastr: Nemojany	3. Mapový list: 24-41-14
4. Typ a biogeografický význam: lokální biocentrum reprezentativní vložené do NRBK 132	
5. Geobiocenologická typizace: 3B3, 3BC3	
6. Minimální výměra: 3 ha	7. Navržená výměra: 5 ha
8. ZCHÚ, EVL, PO, přírodní park: ne	
9. Současný stav: Biocentrum je vymezeno na stávajícím lesním porostu s převahou listnatých dřevin. Biocentrum je funkční.	
10. Využívání: les	11. Stupeň ekologické stability: 3, 3-4
12. Cílové ekosystémy: dubové bučiny, typické dubové bučiny, lipojavorové	

1. Název a číslo: LBC 3 Blatická dolina	
2. Katastr: Nemojany	3. Mapový list: 24-41-14
4. Typ a biogeografický význam: lokální biocentrum reprezentativní vložené do NRBK 132	
5. Geobiocenologická typizace: 3B3, 2BD3	
6. Minimální výměra: 3 ha	7. Navržená výměra: 6 ha
8. ZCHÚ, EVL, PO, přírodní park: ne	
9. Současný stav: Biocentrum je vymezeno na stávajícím smíšeném lese. V druhové skladbě se objevuje dub, lípa, habr, borovice, modřín a smrk. Biocentrum je funkční.	
10. Využívání: les	11. Stupeň ekologické stability: 3, 3-4
12. Cílové ekosystémy: typické dubové bučiny, lipové bukové doubravy	

Plán územního systému ekologické stability Nemojany
Zpracovala: Ing. Ludmila Bínová, CSc.

1. Název a číslo: LBC 4 Horka	
2. Katastr: Nemojany	3. Mapový list: 24-41-19
4. Typ a biogeografický význam: lokální biocentrum reprezentativní vložené do NRBK 134	
5. Geobiocenologická typizace: 3B3, 2BD3	
6. Minimální výměra: 3 ha	7. Navržená výměra: 5,5 ha
8. ZCHÚ, EVL, PO, přírodní park: ne	
9. Současný stav: Biocentrum je vymezeno převážně na svažitém zalesněném pozemku, který je součástí lesního komplexu s podílem dřevin přirozené skladby. Tato část je funkční. Část na orných půdách se bude zakládat.	
10. Využívání: les, orná	11. Stupeň ekologické stability: 1, 3-4
12. Cílové ekosystémy: typické dubové bučiny, lipové bukové doubravy	

1. Název a číslo: LBC 5 Pod viaduktem	
2. Katastr: Nemojany	3. Mapový list: 24-41-19
4. Typ a biogeografický význam: lokální biocentrum reprezentativní	
5. Geobiocenologická typizace: 2BC-C4, 2C5a	
6. Minimální výměra: 3 ha	7. Navržená výměra: 3 ha
8. ZCHÚ, EVL, PO, přírodní park: ne	
9. Současný stav: Biocentrum je vymezeno v nivě Rakovce. Zahrnuje vodní tok, břehové porosty a orné půdy. V dřevinné vegetaci převažují topoly. Biocentrum není funkční a bude se zakládat.	
10. Využívání: vodní tok, ostatní, orná půda	11. Stupeň ekologické stability: 1, 2
12. Cílové ekosystémy: topolovojilmové jasaniny, jasanové olšiny nižšího stupně	

1. Název a číslo: LBC 6 U Chobotu	
2. Katastr: Nemojany	3. Mapový list: 24-41-14
4. Typ a biogeografický význam: lokální biocentrum reprezentativní	
5. Geobiocenologická typizace: 2BC4-5, 2C5a	
6. Minimální výměra: 3 ha	7. Navržená výměra: 6 ha
8. ZCHÚ, EVL, PO, přírodní park: ne	
9. Současný stav: Biocentrum je vymezeno v nivě Rakovce a jeho součástí je rybník Chobot. Jedná se o nivní a mokřadní biocentrum, které je částečně funkční. Rybník je sice součástí biocentra, ale jeho rozlohu nelze započítat do limitujícího velikostního parametru.	
10. Využívání: ostatní, TTP, vodní plocha	11. Stupeň ekologické stability: 2, 3
12. Cílové ekosystémy: jasanové olšiny nižšího stupně, topolovojilmové jasaniny	

10.2 Biokoridory

NADREGIONÁLNÍ BIOKORIDORY

Název	STG	Délka (m)	Využití SES	Cílové ekosystémy
NK 134/1	2BD3, 3B3	250	les 3-4	lipové bukové doubravy, typické dubové bučiny
NK 134/2	2BD3, 2B3	255	orná 1	lipové bukové doubravy, typické doubravy
NK 132/1	2BD3, 3B3	300	les 3-4	lipové bukové doubravy, typické dubové bučiny
NK 132/2	2BD3, 3B3	350	les 3-4	lipové bukové doubravy, typické dubové bučiny
NK 132/3	2BD3, 3B3	650	les 3-4	lipové bukové doubravy, typické dubové bučiny

LOKÁLNÍ BIOKORIDORY

Název	STG	Délka (m)	SES	Využívání	Potenciální cílové ekosystémy
LK 1	2BC-C4-5	1100	3	vodní tok, TTP, les	jasanové olšiny nižšího stupně
LK 2	2BC-C4-5	1700	1, 3	vodní tok, TTP, orná	jasanové olšiny nižšího stupně